

Lausunto valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksesta ja ympäristöselostuksesta vuosille 2026-2037 (SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi)

Kaupunginhallitus 24.02.2025 § 50
359/08.00.00/2021

Valmistelija kaupunginjohtaja Maria Sorvisto

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta valtakunnalliseksi liikennejärjestelmäsuunnitelmaksi vuosille 2026–2037 sekä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (200/2005) mukaisesta ympäristöselostuksesta (SOVA-laki). Lausunnot pyydetään 5.3.2025 mennessä.

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma (Liikenne 12 -suunnitelma) on strateginen suunnitelma Suomen liikennejärjestelmän kehittämisestä 12 vuodeksi. Suunnitelma on laadittu liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) mukaisesti. Kunkin hallituskauden alussa valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma tarkistetaan ja sovitetaan yhteen julkisen talouden suunnitelman kanssa. Liikennejärjestelmäsuunnitelmasta tehdään viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (200/2005) mukainen ympäristöarviointi (SOVA-laki).

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laatiminen perustuu maanteistä ja liikennejärjestelmästä annettuun lakiin. Suunnitelmassa käsitellään kaikki liikennemuodot, henkilö- ja tavaraliikenne, liikenneverkot, palvelut ja liikennejärjestelmän tukitoimet. Liikenne- ja viestintäministeriö on valmistellut valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa vuosille 2026–2037 yhteistyössä suunnitelman kannalta keskeisten ministeriöiden, viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Suunnitelmasta tehdään valtioneuvoston päätös, joka annetaan eduskunnalle selontekona.

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma luo yhtenäisen tilannekuvan liikennejärjestelmän kehittämistarpeista ja ratkaisuista ja kokoaa yhteen valtion ja kuntien toimenpiteet liikennejärjestelmän kehittämiseksi. Suunnitelmassa esitetään liikennejärjestelmän nykytilaa ja toimintaympäristön muutoksia koskeva arvio, visio liikennejärjestelmän kehittämisestä vuoteen 2050, valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet ja niitä tarkentavat strategiset linjaukset, alueelliset painotukset sekä toimenpideohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Lisäksi suunnitelmaan sisältyy valtion rahoitusohjelma. Vuosien 2026-2029 osalta suunnitelmaluonnos valmistellaan julkisen talouden suunnitelman asettamaan taloudelliseen raamiin, kuten laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä edellyttää.

Suunnitelmaluonnoksesta on laadittu viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (200/2005) mukainen ympäristövaikutusten arviointi. Ympäristöarvioinnin lisäksi on arvioitu, miten suunnitelmaluonnos vastaa suunnitelmalle asetettuihin tavoitteisiin. Vaikutusten arviointi on tärkeä osa valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelua. Sen tavoitteena on edistää tietoon pohjautuvaa päätöksentekoa.

Lausuntokierroksella saatu palaute huomioidaan valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja ympäristöselostuksen viimeistelyssä, ennen päätöksentekoa. Lopullinen Liikenne 12 -suunnitelma annetaan eduskuntaan syysistuntokauden 2025 aikana. Suunnitelma julkaistaan

valtioneuvoston julkaisuarkistossa ja ympäristöselostus liikenne- ja viestintäministeriön julkaisusarjassa.

Hankeikkunaan on julkaistu runsaasti suunnitelmaluonnoksen valmisteluun liittyvää aineistoa.

<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM029:00/2023> - Hankeikkuna (Liikenne 12)

Esittelijä kaupunginjohtaja Maria Sorvisto

Päätösehdotus Kaupunginhallitus lausuu asiassa seuraavaa:

1. Alkuperäinen Liikenne 12 -suunnitelma on valmistunut vuonna 2021. Siinä on tunnistettu haasteeksi rataverkon osalta mm. Ylivieska – Oulu -väli pääradalla ja Kontiomäki-Iisalmi-Ylivieska -väli poikittaisyhteytenä. Jo tehdyt rahoituspäätökset ja investoinnit ovat korjanneet tilannetta vain osin. Ylivieska – Oulu -väli pääradalla on edelleen ruuhkainen ja kaksoisraidehanketta tulee edistää edelleen Oulu-Liminka -välin lisäksi Ylivieskaan saakka, luonnollisesti ensin suunnitelmavalmiuteen. Hanke tukee Suomen kansainvälistä saavutettavuutta raideliikenteessä.

2. Liikenne 12-suunnitelmassa ja sitä seuraavissa Väyläviraston investointisuunnitelmissa on kohdassa Muun tieverkon parantaminen, hankekorissa 1A VT 27 Ylivieskan eteläinen ylikulkusilta. Hanke on yksi harvoista Pohjois-Suomen elinkeinoelämän edellytyksiä turvaavista investoinneista, joka on hyväksytty investointisuunnitelmaan mukaan. Hanke on ollut investointisuunnitelmassa koko Liikenne 12-suunnitelman olemassaolon ajan. Kyseessä olevalla liikenneyhteydellä on yli 11 000 vuorokausittainen ajoneuvoliikenne ja silta ylittää vilkasliikenteisen pääradan. Silta on todettu niin huonokuntoiseksi, että sitä ei kannata korjata. Suunnitelmat uuden, korvaavan sillan rakentamiseksi ovat toteuttamisvalmiina. Uuden sillan osalta myös kaavoitusasiat ovat valmiina. Sillan kunnostamisella on suuri merkitys etenkin Pohjois-Suomen elinkeinoelämälle. Se parantaa elinkeinoelämän edellytyksiä ja erikoiskuljetusten toimivuutta sekä kasvattaa huoltovarmuutta ja edistää alueellisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteita. Ylikulkusillan uusiminen mahdollistaa erikoiskuljetukset sillan yli sekä alla kulkevan raiteen toimimisen suurkuljetusraiteena.

Päätös Hyväksyttiin.